

Ograničen, pripelana itd.
tiskanje i računaje se na temelju
običnog časnika ili po dogovoru.

Novič za predhodnje, oglaše itd.
koja se naputavicom ili poloz-
nim pošt. štedionice u Beču
na administraciju lista u Pulu.

korid naruke vajla točno oz-
načiti ime, prezime i najbliži
počin predhodnika.

Tko list na vrieme ne primi,
tako je javi odpravnici u
otvorenem piamu, za koji se
ne plača poština, ako se izvana
napis "Reklamacija".

Cekovnog racuna br. 847.849.

Telefon tiskare broj 38.

Izlazi svakog utorka i petka
o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju,
nepotpisani netiskaju, a ne
frankirani neprimaju.

Predplata za poštarskim stoj-
ili 12 K. u obz. 6 K. za seljake } na godinu
ili 1 K. 6— odn. 3— na
pol godine.

Ivan carevine više poštarske.

Pojedini broj stoji 10 h. koli u.

Puli, tali izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici
Gulinia br. 5 te prima stranke
osim nedjelje i svetka svaki dan
od 11—12 sati prije podne.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rastu male stvari, a nosiloga sve poljoprivari". Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdavatelj Stjepo Gijović. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Pozor!

**Tko ne bude primio
budući broj, tomu je
list radi nepodmire-
nja duga ustavljen.**

Uprava „N. Sloga“.

Sjećajte se
„Družbe sv. Cirila i Metoda“
za Istru.

Kako je došlo do hrvatsko-slo-
venskoga kluba u zastupničkoj
kući carevinskoga vjeća.

(Konac.)

Dr. Ploj kaže, da su štajerski Slovenci za slovensko-hrvatski klub, i da žele da budu u njemu svi sloveni i hrvatski zastupnici. Štajerski Slovenci nepoznaju "klerikalne" ili "liberalne" Slovence u svojoj zemlji, nego oni svi zastupaju konservativni program, koji se glasi: "Sve za vjera, dom i cesara"! Na tom temelju hoće raditi u zastupničkoj kući, a govornik bit će prvi, koji će glasovati proti tomu, da budu u klubu primljeni "liberalni" slovenski zastupnici, ako je istina, što tvrdi dr. Šusteršić, da oni nepostaju vjersko osvjeđenje našega pučanstva.

I s toga nek se pita "liberalne" slovenske zastupnike, da li postaju vjersko uvjerenje ostalih slovenskih

zastupnika i slovenskoga naroda obće.

Prije nego li jih za to pitamo, i prije nego li bi se nječno izrekli, nemožemo jih "a priori" izključivati.

Mi moramo gledati, da nas bude cim više naših u klubu, i da svi složno, u oči tolikih neprijatelja, i u stanju, u kojem se nalazimo, imenito u Štajerskoj, postupamo, da tako zadobijemo veći ugled i veći upliv, i cim više izposlujemo za naš narod. Bila bi stramota, ako bi se bez doznanja potrebe ciepalni u dva tabora, kad nas je i tako malo.

Robić veli: pozovimo takodjer "liberalne" Slovence, pogovorimo se s njimi, čujmo njih, pak ćemo onda odlučiti svi skupa.

Na sve to i slično odgovarali su dr. Šusteršić i Vencajz, da oni čvrsto stope na odluci svoje stranke u Ljubljani, da je njihova, odluka nepromjenljiva, da oni neće "liberalnih" slovenskih zastupnika iz Kranjske u klub, da oni neće sjediti za istim stolom sa dr. Tavčarom. Pri tom su koješta navadiali proti njemu, odsutnomu, odnosno proti listu stranke, k kojoj pripada.

Pošto je Pogačnik izrazio želju, da se sastavi program i pozove sve slovenske i hrvatske zastupnike, da ga podpišu, svršio je pogovor dne 30. januara, primjetljom, da će se sastati dne 31. januara o 10. uri pr. p.

Bilo je to posle sazvanja "Duha svetoga" i svetečan sv. mise u stolnoj crkvi, a prije sakupljenja zastupničke kuće u prvoj sjednici dne 31. januara. K sastanku Slovenaca i Hrvata malo jih je došlo, a "liberalni" slovenski nisu ni pozvani bili. Dr. Šusteršić je rekao: pogovoriti ćemo se sami. Imam nauci programa, sastavljiv družtvu zast. dr. Ploja i Biankinija. Spinčić

program valja da razpravimo, a to nemožemo, kad nas je tako malo i kad nije vremena za to

— manjkao je četvrt do 11. ure, e kojoj je imala početi otvorna sjednica zastupničke kuće. Dr. Šusteršić će na to: pogovora u istinu ni netreba, pročitat ēu program. I pročitao je program sveze "Slavisches Centrum". Spinčić mu opazi, kako se može rabiti taj naziv, kad smo toliki zagovarali "hrvatsko-slovenski", odnosno "jugoslavenski" klub. Dr. Šusteršić će na to: dakle vi nećete podpisati!

Spinčić: ne! Od prisutnih nije htjeo podpisati ni Robić, ni dr. Ploj, onaj isti, koji je bio prisutan kod sastava načrta programa. Reko je, da ne možemo odlučivati bez razprave, bez Hrvata iz Dalmacije, koji su u tu dobu imali svoj pogovor radi podajanja i podpisana državopopravne ograde. Dr. Šusteršić neće, da o tom što čuje, već dojavuje: "Le podpisati, le podpisati!" Podpisali su, kako se je doznao, onaj hip ili kasnije slovenski zastupnici: Pfeifer, Pogačnik, Povše, Šusteršić, Vencajz i Žitnik iz Krajuške; Berks i Žičkan iz Štajerske, i Gregorčić iz Goričke. Isti, da su ovlastili dr. Šusteršića, da s drugimi ugovara.

U tih okolnostih potaknuo je zastupnik dr. Ploj misao, da Hrvati, kao oni, koji nisu udionici vratili u prepirkah između slovenskih stranaka, uzmu stvar u ruke, te da slože nesložnu, najblizu braću. Hrvati iz Dalmacije i jedan iz Istre sastali su se dne 1. februara o 11. uri, te su odlučili, sazvati za isti dan o 5. uru posle podne na skupni pogovor sve hrvatske i sve slovenske zastupnike.

Bili su pozvani svi prisutni u Beču. Na ime dr. Ivčevića pozvao je dr. Ploj dr. Šusteršića i razne druge.

kad sam se onda kod otvorenja tako lipo zabavljao, neka magla mi je dosla u oči a ja neznam kuda ni kamo, dok nisam čul iz protivne kuće "Cítonice" sladke (?)?

riječ moga prijatelja "vonjavec": "e kompare, dove va, ande dentro con noi". Ni jedan doktor nebi mi moge dati bolje medicine, samo da sam čul te beside, posla je sva magla iz oči a sad sam vidi,

ča je. Ni sam črni nebi me toliko prestrašin, koliko sam se ja prestrašio od one vr... hog mi oprost! tabole, na kojoj je pisano: "Círculo popolare", verujte mi, ter

za nič nerečem, da mi je magla valje došla u oči. Ova tabela vero, mi je prestrašila a hoće strašiti, dok bude tamo. Ali

ala momu kumu da me je valje pomiria i spamelja. Znate, mi se poznamo već puno godina, ali da on zna tako "florentinski" to nisam zna. Za sigurno sram me je govoriti s njim, jer on je sada jako studian! A temu se čudim najviše, jer još prije 3 godinu reka mu je neki, da je bedak" a ja sam dal uvruditelju za njega jenu pljusk.

A to sve da se je naučila u onom

Dr. Šusteršić mu je odgovorio, da su se oni konstituirali u klub, i da on kao osoba nemože učestvovati kod takova pogovora. Ako će koj pristupiti u "Slavisches Centrum", nek se prijavi i podpiše program. Na primjetbu dr. Ploja, nek dodje dakle kao načelnik, nije dao odgovor. Nije došao, kao ni njeni drugi njegovi uži drugovi, koji su bili rekli, da će doći.

K pogovoru došli su, uz sve hrvatske prisutne u Beču, slovenski zastupnici dr. Ploj, dr. Ferjančić, Gabršček, dr. Plantan i dr. Tavčar. Robić bio je odsutan iz Beča.

Kod toga pogovora medju ostalimi, izjavili su svi zastupnici, i dr. Ferjančić, Gabršček, dr. Plantan, dr. Tavčar, da n imaju ništa proti vjeri, da poštaju vjersko uvjerenje slovenskoga naroda, da su i oni kršćani i da kršćanski uzgajaju svoju djecu, ali da su samo proti tomu da se vjera rabi za strančarske svrhe. Što se tiče gospodarskih pitanja, oni su mnjenja, da se ne imaju razlike između pojedinih produktivnih stališta, da je blagostanje poljodjelja, obrtnika i trgovca suvišno među sobom. Ako je jedinim bolje, bolje je i drugim, pak treba za sve se zauzimati.

Pogovor trajao je preko dvie ure, i izrekla se načela, po kojih bi se sastavio program za hrvatsko-slovenski, odnosno jugoslavenski klub, U tu svrhu izabran bi odbor obstjeći iz zastupnika: dr. Ivčević, dr. Ferjančić, Perić, dr. Ploj i Spinčić.

Odbor sastavio je program i predložio ga je svim i rije spomenutim hrvatskim i slovenskim zastupnikom dne 4. februara u večer na pretres.

Uz svu dobru volju, da bude pristup omogućen i dvojici zastupnika Srba, nije se moglo naći načina,

da pod božjom zapovidi nesmije drugi bili u representanci, nego jedan talijan ili krnjac. A to zato, jer oni da znaju bolje držati za komun i za komunike račune. Ali znate ljudi moji, kako oni broje, to niste se vi učili u vaših hrvatskih školah? Poslušajte! Jedan i jedan čini pet (za nas), jedan i tri čini jedan (za vas Hrvate) a po 1/4 ostaje još za vas.

A čete da Vami pokažem, da je istina, dunke čujte!

Neznam ko su 2 ili 3 godine, učinia je naš "pudešta" jenu kalkeru. Čulo se da ju nemože prodati. Ala udri ti brate u drugu žicu.

Nogovorilo se je seljane, da će morat zidati novi "cimiter", te da će biti potroba tega božjega japna puno. To se zna da Seljanski reprezentanti bili su valje pripravni akordati sve, rekli su samo "sior Ši", a pudešta je ima beči za japno valje u skrinji. Cimilera do današnje nije, da bi umrlo u jedan mjesec 5 ljudi moralibbi ga pokopati kamo pod uliku, a japo?

adio! Svaki si je uzeo da je mogao, a to će je ostalo, nebi bilo dosta ni Patnjačiću, da zabilj ili zacnici kamaru za mla-

PODLISTAK

Kanfanarske pacuharije.

Već tri lita bilo me nešto u kuku, zato nisam moga nikamo poći. Znate svi, kako je čoviku mučeno, kad mora kako pura na jednomu mistu siditi. Kad sam dozna, da imaju se vršiti votacijoni za kanfanarsku reprezentantcu, a vi defin da je meni bolje, uzmi ti moj "zenso put" pod noge a već sam bio u Rovinjskom selu, ali nemislite da na noge, za što nemerita za 13 soldi, ča ih platimo iz Rovinja u Selu, da si derem postoli a najzad Bog, me očuvaj, da ostanem jos kilav. Takô naša sam se opet poslije tri godine u Selu. Bito rada čuti on meni, da vam kažem kako je tamo? Nu, slabu, slabu a opet slabu i stramotno. Greni vam na "okolo" po cesti, da vidim celo selo te da dođem do našega "Pleća" ali verujte meni, kada sam pasa kuću Bernjovice, te staroga župana (ki je taj dan samo "florentinski" govorio, jer kad sam ga pozdravljavi sa: "dobar večer", rekao je "bona sera") ter zagleda ovu dičnu "Cítonicu", ter

kad sam se onda kod otvorenja tako lipo zabavljao, neka magla mi je dosla u oči a ja neznam kuda ni kamo, dok nisam čul iz protivne kuće "Cítonice" sladke (?)? riječ moga prijatelja "vonjavec": "e kompare, dove va, ande dentro con noi". Ni jedan doktor nebi mi moge dati bolje medicine, samo da sam čul te beside, posla je sva magla iz oči a sad sam vidi, ča je. Ni sam črni nebi me toliko prestrašin, koliko sam se ja prestrašio od one vr... hog mi oprost! tabole, na kojoj je pisano: "Círculo popolare", verujte mi, ter za nič nerečem, da mi je magla valje došla u oči. Ova tabela vero, mi je prestrašila a hoće strašiti, dok bude tamo. Ali ala momu kumu da me je valje pomiria i spamelja. Znate, mi se poznamo već puno godina, ali da on zna tako "florentinski" to nisam zna. Za sigurno sram me je govoriti s njim, jer on je sada jako studian! A temu se čudim najviše, jer još prije 3 godinu reka mu je neki, da je bedak" a ja sam dal uvruditelju za njega jenu pljusk.

A to sve da se je naučila u onom

kako da se to učini, pošto da ta dvojica neće izjaviti niti da poštuju hrvatsko državno pravo. Smetao je takodjer naziv kluba, jer su mnogi želili, da bude sa nazivom označena hrvatsko-slovenska individualnost.

Prihvatio se je jednodušno ovaj program: „Hrvatsko-slovenski klub“ stoji na kršćanskoj podlozi.

Zauzimati će se svimi zakonitim sredstvima za narodna prava Hrvata i Slovenaca i njihov svestrani napredak na kulturnom i gospodarskom polju. Osobitu pažnju posvetiti će pitanju izgradnje željeznica u južnih pokrajinama monarhije.

Spreman je uzajamno podupirati opravdane zahtjeve svih ostalih slavenskih naroda, te u tu svrhu stupiti u čim užu svezu s njihovimi predstavnici.

Uvažuje uvjerenje onih svojih članova, koji su za oživotvorene hrvatskoga državnoga prava; i prima na znanje pravnu ogralu, koja bijaše prikazana u zastupničkoj kući carevinskoga vjeća dne 5. veljače 1901.

Prije konstituiranja su njeki hrvatski i slovenski zastupnici nastojali kod članova „Slavisches Centrum“, da bi se doseglo ujedinjenje svih zastupnika slovenskoga i hrvatskoga naroda, ali bezuspešno. Trebalo je pak, da se bezoduzljeno konstituiraju obzirom na izbore u odbore i udioničtovanja kod konferenca načelnika.

Dne 5. febrara podpisali su navedeni program slediće zastupnici: Blažkini, Borčić, dr. Ferri, dr. Ferjančić, dr. Ivčević, Perić, dr. Plantan, dr. Ploj, Robić, Spinčić, Šupuk, dr. Tavčar, Vuković, dr. Zaffron; kasnije takodjer: dr. Klaic i Gabršček.

Na temelju toga programa konstituirao se je hrvatsko-slovenski klub istoga dana, i izabrao načelnikom dr. Ivčevića, njegovim zamjenikom dr. Plojom.

Klub je odlučio, da se stupi u pogovore sa svezom „Slavisches Centrum“, te da se svi hrvatski i slovenski zastupnici nadju u jednom kolu. To se je prihvatilo njekim članom više privatno, a dr. Šusteršić službeno. On je to primio na znanje opazkom, da će o tom izvestiti u svezi „Slavisches Centrum“, kojoj je na celu.

doženje, kada bude. Još se je stogod drugoga pobitilo kao bivšemu škrivanu Filipu! a našem komunu od 1 i 3 je ostalo jedan rog i po če ostati još temu ki dojde. Nije dakle istina, da 1 i 3 čini jedan a po (%) ostaje još za nas (italijanci).

A da bih sada htia činiti račun za komunsku „bosku“, biste vidili, da znadu bolje još računali, tuj bi doslo da 2 i 2 čini 5 duga. Seljani imaju komunalni, da je strahota, a u kasni mađa magla. Neki muži (forši muši) seljanski imaju malo ili ništa „boske“, zato učinju se je zakon, da si može svaki kmet nasci drva koliko hoće, a ove godine moga si je nasci 600 kolaca. Nebi mogli ti beći ostati u kasni? Kamo? Ter naši starici govore: nemoj se nikada hvaliti, koliko imas. A kansunarska reprezentanca zna još bolje, ona reče, mi nismo u kasni nič, samo da nešpenda stogod za Selo, jer treba vajk stogod škrivan i drugim. Neznam sigurno, kamo gredu svi beći ovih brižnih Seljana; za „bosku“ govore, da potegnu svaku lito stogod, diconiali polegum, koliko predpisu skrivan a u Selo se potroši izvan tega što po misericiji plate delegatu, fantu, pošteru veliko — nič. A za ča da trošiti, kad nije potriba. Gledajte sada ljudi božji!

(Kome slijedi.)

Iz carevinskoga vjeća.

B e c, 18. veljače 1901.

Eto me da ispunim svoje obećanje zadano prije nekoliko dana; da rečem koju o govoru držanih prigodom predloga za adresu na cesara — kralja.

Dr. Stransky, poznat sa svoga tentovskoga glasa i izvrstnog načina govoru, naglasivao je osobito, kako je nužno da se poda adresa, da Njegovo Veličanstvo saznade iz ustiju zastupnika naroda takvo je stanje u monarhiji, i kamo ju danasna politika vlade vodi. Najbolji prijatelji kruna su oni, koji njezinom nosiocu istinu, i golu istinu kažu. A ta istina sastoje se u tom, da se monarhiju vodi u podređenost druge, tudje države, poglavito njemačkoga carstva. Stranka, koja je imala u posljednjem periodu zasjedanja samo 8 članova, sada jih ima 21. A to je stranka Senerer-Wolfa, ili kako se zove „svenjemačka stranka“. Ona netaj, svoga programa, ona neće da prisustvuje činovnicu gdje se izriče vjernost našemu cesaru — kralju, ona je za podređenost naše monarhije Njemačkoj. Ta stranka ima bar dobro, da neškriva svojih namjera. Druge njemačke stranke taje jih, ali daju se od „svenjemačke“ voditi. Najprije pad Badenjev i Gaulschev, pak ukinuo jezikovni naredabu, sad državni njemački jezik, prevladu Njemačca. I tako idu Njemići sve daje pod komandom Senerera-Wolfa, samo da nisu tako iskreni kao ovi. I postupa se prema njihovim težnjama i zahtjevom. I za to neće Njemići da se povede adresna razprava, da se predla adresa Njegovom Veličanstvu. Česi pak i ostali slavenski zastupnici moraju to zahtjevati, i radi svoga naroda i radi krune. Pri tom bilo je jako nužno, da su Senererovi dovikivali govoriku: denuncijanti! Govornik nije denuncirao Senererovec, nego je izlaknuo njihov program, kojega oni netaju, kojega u svakoj prigodi na svjelo iznose. Slični su našim Talijanom i u tom. I ovi nepropuštaju zgodne, a da nežili svoje težnje za Italijom. Pa kad njim to javno gdje iztaknes, onda ti vele da si denuncijanti. I to je posebna škola.

U ime hrvatsko-slovenskoga kluba govorio je dr. Ferjančić. On reče po prilici ovo: Mi smo za adresu. Mi čitimo potrebu da razpravljamo ob odnosajih našem u naših pokrajinah na jugu. Mi imamo gospodarskih planja, a tako i pitanja tičuća se obstojunosti našeg hrvatskoga i slovenskoga naroda. Mi nismo zastupani u vlasti, paće ni u nižih uredih nejmamo svojih predstavnika. Za nas je još jedino zakonodavno tijelo, gdje možemo razkrivati boli našeg naroda.

Mi smo predani volji birokracije, činovničtvu, koje nam je najvećim dijelom protivno. Činovničtvu vlasti nad našim narodom po svojoj volji, jer bez sabora nije kontrolirano.

Temeljni državni zakoni, članak 19., nam zajamčuje ravnopravnost, i mi zahtjevamo da se vrši, al taj članak nejma danas obzirom na naš narod nikakve vrednosti. Nas se potiše natrag u naši sjelih. U Stajerskoj predani smo njemačtvu na milost i nemilost. U Korusoškoj smo tako prisutni, da nejmamo, premda nas je tamo jedna trećina pučanstva, ni jednoga zastupnika, a da jih imaju Niemci deset.

Prestavljeno smo, kad pomislimo kako se razvijaju odnosi u Primorje. I tamošnje odnose razsvetljuju jasno zastupstvo u ovoj visokoj kući. Prije izborne preinake, prije g. 1897., imalo je Primorje 12 mandata. Od tih odpadalo je 5 na slavensku većinu, 7 na talijansku manjinu. Izbornom preinakom dobilo je Primorje 3 mandata više. Kad se je razmjerje za Slavene još jače pogoršalo. Od 15 mandata dobila je slavenska većina, 4, talijanska manjina 11.

Uspjeh posljednjih izbora je taj, da ima slavenska većina 3, talijanska manjina 12 mandata. Odnosaji rasvijaju se

tamo doći načinom, kao da bi se za tim isto, da to Primorje zajedno sa Trstom — molim da se znamenitost Trsta za Austriju neomalovalaže — pade kao arlo voće u krilo talijanskoga susjeda.

Mi čitimo nužnu potrebu, da u adresnoj razpravi na uroku kako je dosegla toga došlo. Mi nužno trebamo, da pokažemo, da vlast i njezini čimbenici, ako možda i nepodupiru taj razvoj, to stakako prekrizneni rukami ne to gledaju. Mi hoćemo pokazati na sličnost ovih koji državu vode, koji neće da vide, kako se ti održavaju razvoju; i mi hoćemo pokazati na nesmisao, što se još u posljednjih godinah, da se prikrije talijanski irredent ili da se nepristaju u tako jakom sujelu, iznašlo hrvatski irredent.

Gospodo moja! Mi čemo kod to privilej pokazati na temeljnu razliku, koja postoji između jedne i druge. Ciljevi preši su prema medju ova države. Ciljevi drugačade se na svaki način u okviru ova države, i idu za tim, da se povisi i poveća moć i sjaj ova monarhija.

Nu mi neželimo govoriti samo o našim stvarima, nego i gospodarskih. Naročito želimo izlaknuti, kako vlast u naših vinskih pokrajinah mačuhinski postup, kako nas slabu podupire proti filokseru i za obnovljenje vinograda; kakav steta je druga filoksera, najveća vinska carinska klausula, nanesla našemu pučanstvu. Želimo takodjer izlaknuti, kako je nužno da se željeznična mreža u našim zemljama upotpuni, da se sagradi druga željeznička sveza, znamenita nesamo za nas na jugu, nego za cijelu državu. Pokazati ćemo na nečuvenu odnosu u kojoj se nalazi Dalmacija obzirom na željeznicu. Još — prije okupacije Bosne i Geregovine govorilo se je, da su te dvije pokrajine zaledje Dalmacije. Svakog razborit je morao misliti, da će se Dalmacija odmah iz okupacije spojiti željeznicom sa svojim zaledjem. Prošlo je punih 20 godina, i to se još nije dogodilo. Brane Magjari. Htjelo bi se, da bude kraljestvo Dalmaciju zavodjeno gradu Ricci.

Kod te razprave govorio je takodjer zastupnik dr. Šusteršić u ime „slavenskoga centra“. I on se izjavlja za adresu. Veli na dalje, da je on i njegov prijatelj ovo: Mi smo za adresu. Mi čitimo potrebu da razpravljamo ob odnosajih našem u naših pokrajinah na jugu. Mi imamo gospodarskih planja, a tako i pitanja tičuća se obstojunosti našeg hrvatskoga i slovenskoga naroda. Mi nismo zastupani u vlasti, paće ni u nižih uredih nejmamo svojih predstavnika. Za nas je još jedino zakonodavno tijelo, gdje možemo razkrivati boli našeg naroda.

Naši predani volji birokracije, činovničtvu, koje nam je najvećim dijelom protivno. Činovničtvu vlasti nad našim narodom po svojoj volji, jer bez sabora nije kontrolirano.

Naši etatelje će zanimati, ako njim iz cijele razprave još to pripomenem, da i i b a r o n M a l f a t i, u ime talijanskog zastupnika izjavio, da je za adresu, i to za to, da budu mogli oni Talijani, u adresnom odboru reći svoju o osnovah vladinih, i iznjeti pritube proti nepravednom postupku vlasti napraviti njihovom narodu. (!!!) U Primorje! U Istri!

Razprava gleda adresu vodila se je dva dana, najveća 13. i 14. febrara. Slična sjeđnica bila je uređena za 20. februara, za čistu sredu ili pepelnicu.

Prije nego zaključim današnji izvještaj, pripominjem, da je zast. Spinčić u sjednici dne 14. febrara podnio interpelaciju na ministra-predsjednika i upravitelja ministarstva putarnjih poslova radi njegove izbjegne izkaznice. Posali su mu bili u otvorenom pismu, njemačkim pečatom c. kr. namjesničtvu, podpisom c. kr. namjesnika Gotosa. On ju je vratio c. kr. katarskom glavarstvu za c. kr. nemjesničtvu, opazkom, da od njega neprima njemačkih spisa. Dobio ju je pak u zatvorenom pismu sa hrvatskim naslovom i hrvatskim dopisom c. kr. katarskoga glavarstva, u kojem se kaže po nalogu c. kr. namjesničtvu, da izborna izkaznica nije spis namjesničtvu, nego javna izprava, kojom se ga ovlaštuje da stupi u zastupničku kuću. Radi tog i te prenudrosti, interpelirao je zast. Spinčić, izlaknuv, da se u Českoj izdaju izkaznice za Njemečke njemačke, za Češke češke, Galiciju poljski, u Dalmaciji hrvatsko-talijanske.

Franina i Jurida.

Fr. Kade si stajal zadnji dñi pusta Jure? Jur. A verò va Pazine.

Fr. A kako je bilo? Su či siori frajali? Jur. Vero su, zač su imeli novoga pusta, i su se s njim veselili kako i eigan starem tovarom kad ga za nič kupi.

Fr. Ma ki zlodij je to bil?

Jur. To je bil dr. Obermaier iz Matulj!

Fr. Vis vraga nu, pak ča će i va Pazine zatokati mački?

Jur. Trebe da ja, zač pazinske mačke se rado s njim igraju.

Fr. Dobar appetit Pazinci!

P. n. gg. predplatnicima!

Proslijeđujemo i danas prilagadi p. n. gg. predplatnicima pesečne lištice sa oznakom zaostale predplate, koju neka izvole u roku od petnaest dana uplatiti. Tko po izmaku tog raka ne namiri duga, obustavljam mu list, a predplatu utjerati ćemo drugim putem, koji neće biti svakomu mlo.

Razne vesti.

Političke:

Austro-Ugarska. Na drugom mjestu naći će naši citatelji izvješće o djelovanju carevinskoga vjeća sve do posljednje sjeđnice, obdržavane 23. t. m. koja bijaše vrlo burna. Buru izazvali su njemački radikalci nekom interpolacijom, kojom su vrednijali čuvstva svakog kršćana. Na molbu predsjednika povukli su interpolanti svoje remek djelo, natrag, što je priobčio predsjednik u ovoj sjednici carevinskog vjeća, dometnuv, da su mu interpolanti priobčili, da su ona nemoralna mjestja u interpolaciji točno preveli iz pravila za izpoviednike, sastavljenih iz djela sv. Alfonza Liguria. Zastupnik Wolf potvrđuje zadnje riječi predsjednikove, narugav se katoličkim moralima načelov i doviknuv opetno: ca od Rima!

Zastupnik Kathrein i vodja njemačke katoličke stranke prosvjedao je uzdignutim glasom proti gađnom sumnjičenju nje-

mački radikalaca. Pošto je Wolf i na-
stovi izvješćuju, da je položaj kneza Fer-
dinanda veoma uzdrman i da bi moglo
doći u knezevini do neočekivanih prevrata.

Rusija. Njemački se listovi, tuže na
progostvo njemačkoga jezika iz Rusije u
obče, napose pak o baltički pokrajini.
U Jurjevi i Rigi izdane su naredbe, ko-
jimi se izbacuje iz nekih škola njemački
jezik posveren, a iz drugih dijelomice.

U

Ruske novine obaraju se oštro na
makedonski revolucionarni odbor, koji da
radi više na šetu nego li na korist Ma-
cedonije i bugarskoga naroda. Po njeniju
tih novina, nebi se imala Makedonija pri-
pojiti nijednoj balkanskoj državi, nego od
nje stvoriti posebnu samostalnu knezevinu.

Francuzka. Predstojnika francuzkoga
generalnoga stopa primili su u Petrogradu
vrlo prijazno. Poslaništvo toga odličnoga
generala imalo bi saslušati u tom, da on
izvjesti rusku vladu o pravom stanju fran-
cuzke vojske, proti kojoj su nedavno pi-
sali i nekoji rусki listovi. Taj posjet fran-
cuzkoga generala u Petrogradu učinio je u
Berlinu neugodan ulisak, jer je svako
pričlanjanje Rusije k Francuzkoj zazorino u
Njemačkoj.

Engleska. Novi kralj Eduard VII. upu-
tio se je u Njemačku, da posjeti svoju
težko bolestnu sestru, caricu Fridrik, udovo
pokojnoga cara Fridrika. Kralja će služ-
beni krugovi svečano dočekati, no nje-
mački narod odvraća se od njega radi
ta, što ga Engleska vodi proti junakim
predložilima, razpravlja prije podne a o za-
stupničkim poslicima podne. Višeđe se je ko-
načeno o predlogu, da bi klubski predsed-
nici nastojali kod svojih stranaka, da se
zapovate prečni predlozi. Sve su stranke
pristale na taj predlog, osim Čeha, koji su
izjavili, da nisu ovlašteni, da se na to
obvezu.

Na dvorskem objedu, održavanom
dne 21. u carskom dvoru govorilo je njeg.
veličanstvo sa podpredsednikom carevin-
skoga vjeća Prade-om o radnom programu
vjeća i o potrebi, da se brzo rieše tako-
zvane državne potrebe. Grof Dzeduszy-
cki, član hrvatsko-slovenskoga kluba,
kao se nezakonito proveden onaj izbor,
grde verifikacionim odborom, što je izrečio
Slovencu prosvjede proli onom izboru na
izještaju.

Srbija. Iz Biograda piše, da je kralj
Aleksander imenovao dra Milovanu Milo-
vanovića ministrom trgovine. Novi min-
istar bio je već ministrom pravde u Simićevu
ministarstvu. Radi atentata na pok.
kralja Milana bijaše u contumaciam od-
sudjen na dve godine tamnica. On je tada
boravio u Beče, te se je povratio u Sr-
biju prosloga mjeseca avgusta nakon am-
nestije prigodom ženilbe kralja Aleksandra
podijeljene. Bio je prije profesor na velikoj
školi u Biogradu. Pripada radikalnoj
stranci.

Srbski listovi u i izvan kraljevine
pišu oštro proti Austriji, koja da nije
bitje izručiti mrtvo tjeло prvog kralja Sr-
bije uzprkos opetovnim molbam srpskog
dvora. Ti listovi zaboravljaju, da je Milan
sam u vlastoručju zamolio austrijskog cara,
da mu dozvoli mrtvome počitati u Sremu
i da nije sam lotio biti prenesen u Sr-
biju.

Bugarska. Neobično oštro postupanje
proti eksekutivnom odboru Bugara iz
Makedonije, ogorčalo je nesamo mace-
donske Bugare, nego i njihove pristaše u
knezevini. Iz Sofije piše, da očekuju tam-
no kralja Ferdinandu radi ministarske krize.
Ministar-predsednik Petrov želi se otvo-
riti narodno sobranje, jer da su saborske
stranke tako razciepkane i raztrovane, da
nije moguće ni misliti na blagotorno
djelovanje narodnog zastupstva. Bečki li-

Fokrajinske:

**Tri Interpelacije zastupnika Spink-
čića.** U sjednici carevinskoga vjeća od

12. t. m. stavlja naš narodni zastup-
nik g. profesor Spindić na ministra unu-
tarnih posala tri interpelacije. Prva, koju
dio smo priobčili u zadnjem broju

(Konačno te interpelacije morali smo ostaviti
za budući broj radi neslašće prostora. Op-
Ured.) radi o nezakonitom popisu pučan-
stva u Istri, što ga provođaju talijanske
občinske uprave. Druga tiče se pravila
Udruge sv. Mihovila* koja se je ustanovi-
la u občini Knastavkoj, a spomenuta
pravila čekaju vladinu potvrdu od dne 10.
decembra 1900. Treća govori o razprodaji
našega čestitoga druga iz Voloskog
Opštite „Narodnog Lista“. Uprava toga
lista molila je već 23. novembra 1900. c.
k. namjestništvo u Trstu, za dozvolu, da
smije svoj list razprodavati.

Iz Porečtine pišu nam 18. t. m.
Javljamo, da smo ovde izgubili dva vrla
seljaka i rodoljuba. Pred par mjeseci osta-
vio nas pok. Šime Jurković, župan Fuskul-
inski. Bio nam to čovjek miroljubiv, do-
bar kršćanin i pravi narodnjak. Pokojnik
se mnogo trudio, a i tošio, za dobro
svoga podobćine, osobito za školu, koje ni
sada nemamo. Njegovi će sinovi slediti
oticeve stope.

Ovih je dana umro i naš Ivan Su-
žana, glava i duša cilego Mongebala, čo-
vјek vjere i storinskoga poštjenja; nema-
srebra ni zlata, koje bi njega podkupilo.
On bijaše naš fiducijski. Uživali u Boga
pokoj vječni, i ostala im u narodu duga
uspomena! — „Na izjave o stanju narod-
nosti u našim sejama morali smo staviti bula
od 1 kruna, i reklo nam se da one izjave
vriede samo za one, koji su ih podpisali!“

Iz Rovinja piše nam prijatelj: Do-
bro ste učinili, gospodine uređnici, što
ste priobčili u zadnjem broju „N.S.“ po-
ziv na ples rovinjski „zapadura“: neka i
širi svet zna, kako se govorio po raznih
gradovih Istre pa neka upozna bezobraznu
bedastoču stanovništva „filologa“, koji bi
htjeli dokazati, da hrvatski narod u Istri
nije jedinstveno što se tiče jezika. Ali osta-
vimo to polje: meni je do nječesa dru-
goga. Oni „nisi altri prumuturi“ težačkog
plesa bili su, osim trojice kmetova zadu-
ženih kod gospode, sve sumi „siori“,
med njimi i oba notara rovinjska: Bembo
i Alvise Rismundo. Težaci ili „zapaduri“
nisi su marili za taj ples niti su ga upri-
čili, niti su na nj došli. Znali su ho oni,
sto žele gospoda: privabiti ih plesom opet
pod svoje čečke i voditi ih za nos, guli-
li ih do kože, zapovedati ih ko i prije.

Tako se je dogodilo da su „siori“
ostali dugim nosom, jer „zapaduri“ im se
nisu odazvali, znajući da se pod nekom
krije ostra udica.

Ali to je u Rovinju, gdje su talijanski
težaci progledali i upoznali sve zlo i
svu škodu „sior-ske“ ljubavi i „siorskog“
pasaluka; dočin je „siorom“ uvek bolje
bili medju hrvatskim prodanci u Kans-
taru, Sanvincenzi i druguda po Istri.

Salute.

Prsti k sebi židovče! Tako bi mo-
rao svaki kršćanin dovknuti bezobraz-
nom židovu koji se pada u crkveno ili
vjerske poslove njegove. Medju takvimi
bezobraznicima, zauzimlje bez dvojbe pro-
mjesto ono malo glasilo tršćanskih židova,
koje utiče svoj krivi nos u katoličke crkve
i škole u kapelanske i župne stanove u
biskupske palate i u papinske dvorce.

Taj židovski držnik htio bi pozvali i
tršćansko-koparsko biskupu na odgovor
nost radi toga, što se je uvljudniti i pri-
stojnim pismom žaljavio odboru I. hr-
vatskog katoličkog kongresa u Zagrebu na
priposlanoim mu izvještaju o proslodis-
njem kongresu.

Hodete li bezobraznije držovitosti, ili
držnje bezobraznosti nego li je ova trš-
ćanskog židovčeta?

Poljskomu židovu Teodoru Meyeru,
da polaze račun katolički biskup o svoj-
em djelovanju? Kad je, koji katolički list
pozvao na ovakvu odgovornost kojem Va-
seg rabina? Za to se hoće u istinu jedino-
židovske bezobraznosti!

**Korizmena poslanica za biskupiju
tršćansko-koparsku.** Presvjeti biskup An-
drija M. Sterk izdao je na svoj put za
ovo korizmu obježnju poslanicu, u kojoj
govori na uvdio u netom minuloj godini
jubileju, toli svečano proslavljenoj u Rimu;
zatim priopćida, kako je bio sa svojimi
vjernicima u Rimu i kod sv. oca, govor o
poslednjih okružnicama Lava XIII.; o naših
neprijateljih, koji nas neprestano prie-
na putu u viečnost, te o sredstvih, kojima
nam se valje proti njim obručati. Pod kon-
cem poslanice opominje biskup svoje vjer-
nike naši da čuvaju prelaza na drugi obred
te ih upućuje, kako da se okristi sv. ju-
bilejom, koji će započeti u tršćansko-kop-
arskoj biskupiji dan 1. maja i trajati do
svih svetih, dočim će se u Trstu zaklju-
čiti na blagdan sv. Justa.

Na koncu poslanice nalazi se obični
„Postni red“ za korizmu i za cielo godinu
1901. i upula o tom, kada se može i kako
mršti.

**Pučanstvo koparskoga političkoga
potara.** Iz talijanskih navina dozajemo,
da je svršen popis puka u koparskom po-
litičkom košaru i da je nabrojeno u svih
občinah 79.389 duša. Po občinah razdi-
ljeno je ovako ono pučanstvo:

Mjesna občina Kopar 10.684 stanov-
nika (grad Kopar 9.121); mjesna občina
Dolina 4.696 stanov.; mjesna občina De-
kani 6.033 stanov.; mjesna občina Mare-
zige 2.795 stanov.; mjesna občina Milje
(grad 4120) 8.721 stanov.; mjesna občina
Klanec 2.568 stanov.; Pomjan 3.811 st.;
mjesna občina Buzel (grad 564) 15.827
stanov.; mjesna občina Roč 3.144 stan.;
mjesna občina Izola (grad 5.517) 7.500
stan.; mjesna občina Piran (grad 6.989)
13.339 stanovnika.

G. 1890. broj je sav kotar 74.735
stanovnika, te je za 10 godina broj stan-
ovnika narasao za 4.634 stanovnika.

Znatiželjni smo kakav je razinjer pu-
čanstva po narodnosti po glasovitom ob-
ječnom jeziku u pojedinih občinah.

**Opet o računih biskupskog kon-
viktita u Trstu.** U zadnjem broju službe-
noga lista biskupije tršćansko-koparske
„Curia Episcopalis“ za mjesec januar
za biskupski konvikt u Trstu. Još će se
valjda koji od naših čitatelja sjeći, da
smo se mi u svoje vreme tužili na sa-
stavljača ili računa radu toga, što je sa-
stavlja i priobčuje u talijanskom jeziku.
Naše pritužba nije dakako ništa pomogla,
jer se polaze i nadalje te račune u istom
jeziku.

Tako načinimo u zadnjem broju re-
čenog lista opet talijansko izvješće o do-
hodcili za biskupski konvikt.

Ovaj put dati smo si malo više bruda,
te smo pobrojili sve primosnike, da vidimo
u koliko je opravданo ono talijansko iz-
vješće. Eto uspjeha: Izvješće glasi: „Obla-
zioni pel Convitto Diocesano dal 1. De-
cembre 1900 a tutto Genmaio 1901“. Pri-
mosnici podijeljeni su ovako:

1. Svećenstvo: Darove poslale je
u svemu 5 svećenika, sive sami Hrvati ili
Slovenci.

2. Vjernici: Darove poslaje vjer-
nici iz 22 župa ili kapelanja i to izuzam
jedne, sve sami hrvatski ili slovenske
župe odnosno kapelanje.

3. Članova sv. obitelji: Iz
trih slovenskih župa i iz jedne talijanske
i od četvorice Talijana.

4. Prinosi crkvama: Od 48 hrvatskih
i slovenskih crkava; niti novčića od
kojih talijanske crkve.

Iz navedenoga mora biti svakomu
jasno, kako podupiru biskupski konvikt u

